

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Investigatur quænam esset veterum sententia de hoc relationis cum prærogativa suffragij ante Concilium Ephesinum. Ejus exemplum illustre in Sardicensi Concilio: in quo summa auctoritas fuit Osij, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ut in casu proposito ei locus esse non posset ob temporis circumstantias. Respondent enim, Imperatoris, Senatus, & civium urbis regis desideriis obsequendum fuisse, qui novam istam auctoritatem decreto synodi Oecumenicæ confirmari volebant. quod fieri non poterat, si ante omnia Pontificis sententia exquirenda fuisset. Itaque in his angustis se negotium constituisse, non dubitantes quin Leo hoc quoque decretum amplecteretur. quod perinde esset ac si ab initio ipse illius auctor fuisset, eò quòd rectorum facinorum à filiis gestorum omnis gloria redunderet in patres, qui jure patriæ potestatis hoc sibi vindicant. Quare obnixè rogant Pontificem ut suo quoque decreto synodi iudicium honoret, ut sicut in rebus fidei rectè constitutus Pontifici tanquam capiti consensum suum adhibuerunt, ita quoque primatus sui jure ipse quod decet filiis impendat, nempe confirmationem & consentum, καὶ πεπερασμένον βεβαίωσιν τε καὶ συγκαταθήσονται.

CAPVT XII.

Synopsis.

I. Investigatur quam esset veterum sententia de hoc jure relationis cum prerogativa suffragij ante Concilium Ephesinum. Ejus exemplum illustre in Sardicensi Concilio: in quo summa auctoritas fuit Osi, Romani Pontificis Legati. Socrates & Sozomenus explicati, qui aiunt non licere quicquam decernere de rebus ecclesiasticis absque sententia Episcopi Romani. Hanc hac interpretatio è verbis Iulij.

II. Prerogativa illa suffragij non adimebat ceteris libertatem suffragiorum. Probat ex Julio; cujus verba explicantur.

III. Quid sit canon ecclesiasticus apud Socratem. Is est canon Nicenus sextus, quo primatus defertur Episcopo Romano præ ceteris Patriarchis, quod probatur multis auctoritatibus.

IV. Ordo dignitatis Patriarcharum constitutus in Concilio Niceno. Canone vij. quartus honoris gradus tribuitur Episcopo Hierosolymorum, id est, primus post tres Patriarchas. Varia hujus canonis versiones. Canone vij. definiti loci trium Patriarcharum. Probat ex verbis canonis; tum auctoritate Papa Leonis ad Anastasium scribentis.

V. Cum primum dignitatis locum obtineret Episcopus Romanus, consequens est ut jus prima sententia & suffragij prerogativam obtineret. Ea fuit mens Socratis & Sozomeni. Eam prerogativam agnovit Concilium Romanum sub Damaso.

VI. Trivæ dictio, qua usi sunt Socrates & Sozomenus, auctoritatem cum suffragio conjunctam significat in antiquis canonibus. Probat ex canone vij. Concilij Niceni, ubi ἡ δὲ sumitur pro Metropolitanis suffragio & auctoritate. Prima autem sententia erat penes Metropolitanos.

VII. Ab illis quoque pendebat rerum gestarum confirmatio; sive τὸ αὐτὸς; ita tamen ut omnia communi

decreto & ex sententia plurimorum agenda essent, ex canonibus Nicenis. Id quoque statutum in canone apostolico xxxiii. ubi ἡ δὲ sumitur pro sententia Metropolitanis, atque item pro collectione suffragiorum omnium Episcoporum. Hac eadem notione vox illa usurpatur in canone apostolico xxxix. & in canone lvii. Laodiceno.

VIII. Illustre hujus significationis testimonium extat in synodo Chalcedonensi Actione quarta. Unde colligitur canone Niceno statutum ut omnes Episcopi sententiam sui Primatis expectent, & nihil arduum agant prætermittendo illius sententiam. Ἐπιτομή Alexandrini Episcopi definitionem interpretati sunt Judices.

IX. Jus ab Ægyptiis Alexandrino Episcopo tributum Romano asserit Petrus Chrysologus. Concilia Oecumenica nihil in Ecclesia decerni posse putant absque sententia Romani Pontificis, cum de causis universalius agitur. Probat etiam auctoritate Macedonij Patriarchæ CP.

X. Quinta Synodus rogat Vigilium ut ad Concilium accedat, & ceteri presideat; missa etiam amplissima & insigni legatione. Qui respondet se suam sententiam Principi porrecturum seorsum à synodo. Vigilij confirmavit definitionem synodi; qua tunc sine controversia Synodi Oecumenica nomen prætulit.

I. Si quis autem illud quoque requirat ut exponam quamnam esset veterum sententia de hoc jure relationis cum prerogativa suffragij ante Concilij Ephesini tempora, consulendum est Sardicensi Concilio; in quo Osius Romani Pontificis Legatus referet de rebus canone constituendis, sed ita ut primam sententiam addat. Deinde rogat patrum suffragia, qui confertim in ejus sententiam transeunt. Pulcrum sanè antiquitatis monumentum, in quo jus relationis eminet. Gaudentius quidem & Ianuarius Episcopi tres canones proposuerunt, Osius connivente. Sed hoc nihil detrahit de jure legationis; præcipuè cum ad suam auctoritatem trahat, quando lubet, quæ ab alio Episcopo proponuntur, ut accidit Olympio Episcopo, qui suggestit ultimum canonem; cui Osius decretum addidit: Osius dixit: Suggestente fratre & coepiscopo nostro Olympio, etiam hoc placuit. Ad hanc prerogativam referendi sunt Socrates & Sozomenus, quorum testimonia frequentissimè proferuntur; sed quæ à paucis, ut quidem puto, sincerè intellecta sunt. Eusebiani coegerant Antiochiæ Concilium Orientalium Episcoporum, quod Athanasio Georgium Cappadocem substituit. Socrates verò notat nec Iulium Episcopum Romanum nec ejus Legatos ad eam synodum accessisse; cum canon ecclesiasticus jubeat non optere absque sententia Episcopi Romani decreta Ecclesiis sancire: Ἀλλὰ μὲν εἶδ' ἑὶ Ἰούλιος παρὼν ὁ τῆς μεγίστης πόλεως ἐπίσκοπος, εἶδ' ἑὶ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἀπεσταλμένοι τινὲς καὶ τῶν ἐκείνων ἐπιστολικῶν κελύωντ' ἵνα δὲν ὡς ἐξ ἑλίου γινώσκοντο ὑποσώψῃ τὸν πάτριον τῆς ἐκκλησίας κενονέει. In ejusdem

ejusdem facti narratione severioribus verbis hanc legem Sozomenus expressit. Ait enim Iulium cum Orientalibus expostulasse quod contra leges Ecclesie ipsum ad synodum non vocassent. Nam legem esse sacerdotalem que pronuntiat acta illa irrita esse que absque sententia Episcopi Romani constituuntur. Insignis alicujus auctoritatis vestigia latent in significatione horum verborum, *ἡ δὲ τῶν ἁγίων*, cum *ἁγίων* illius defectus irrita reddat synodorum decreta. Vnde patet hac locutione non nudum aliquod suffragium, sed prerogativam suffragij, de qua hucusque multis diximus, significari. Ne quis verò meæ conjecturæ hanc interpretationem imputet, profiteor eam me hausisse à verbis Iulij, unde Socrates & Sozomenus sua quoque traxerunt. *An ignoratis*, inquit Iulius, *hanc esse consuetudinem, ut primum nobis scribatur, sicque hinc qua justa sunt definiantur. Si ergo talis suspicio in eum Episcopum inciderat, huc eam oportebat ad istam Ecclesiam deferri.* *ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι τοῦτο ἐστὶν τῶν ἁγίων, ὡς ἔρεπον γὰρ ἐπέσχετο ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐστὶν ἐκ τῶν ἁγίων ἀποφασίζουσα; εἰ μὴ ὅτι πρὸς τοῦτον ἐπιπέσει εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῶν ἐκείνῃ, ἔδει τῶν ἁγίων ἐπιπέσει ἐκκλησίᾳ ἡμετέρῃ.*

II. Primam itaque sententiam & suffragij prerogativam disertissime sedi suæ asserit Iulius ex recepta consuetudine; qua in rebus communibus Ecclesie universalis statum contingentibus, (qualis erat Athanasij causa, quæ fidem respiciebat) non autem in ceteris disciplina negotiis, uteretur. atque hoc est quod contendimus. Ceterum hoc non adimit suffragiorum libertatem ceteris Episcopis; quemadmodum profertur Iulius in eadem epistola. *Nam si, ut dicitis*, inquit, *omnino in culpa fuerunt, oportuit secundum canonem, & non isto modo, iudicium fieri. Oportuit scribere omnibus nobis, ut ita ab omnibus quod justum esset decerneretur.* Quorum verborum hic est sensus; oportuisse de negotio ad Romanum Episcopum & ad Synodum Occidentalium perscribi; ut communi omnium Occidentalium & Orientalium decreto, quæ justa essent, constituerentur. Ex hoc loco mihi videntur collegisse Socrates & Sozomenus necessitatem sententiæ Romani Pontificis in synodis nisi canone ecclesiastico.

III. Querunt anxie viri eruditi quis sit canon ille ecclesiasticus. Sed non est quod tantopere vexentur in re alioqui satis aperta. Is est canon Nicænus sextus, quo primatus deferretur Romano Episcopo præ ceteris Patriarchis; quemadmodum & Synodus Oecumenica secunda & Iudices Cognitores in Concilio Chalcedonensi canonem illum interpretati sunt. Relectis enim canone vi. Nicæno & canone CP. in Synodo Chalcedo-

nensi, Iudices pronuntiarunt primatum deberi Romanæ sedi juxta canones: *Perpendimus omnem quidem primatum & honorem præcipuum secundum canones antiquæ Romæ Dei amantissimo Archiepiscopo conservari.* Hunc quoque canonem Nicænum respexit Novella Valentiniani, cum ait beati Petri merito, urbis dignitate & auctoritate, firmatum fuisse primatum Romanæ Ecclesie. Vnde in verulissima canonum interpretatione, quam Paschasius in Concilio Chalcedonensi protulit, lemma canonis Nicæni ita conceptum est: *Quod Ecclesia Romana semper habuit primatum.* *ἢ ἐκκλησία Ρώμης πάντοτε ἐστὶν ἡ πρώτη.*

IV. Non solum enim canonibus Nicænis Patriarcharum potestas sancita est, sed etiam ordo dignitatis constitutus. Id eximie docet canon vi. i. quo quartus honoris gradus tribuitur Æliæ sive Hierosolymorum Episcopo, id est, post tres Patriarchas, Romanum, Alexandrinum, & Antiochenum: *Quia consuetudo obtinuit & antiqua traditio ut Æliæ Episcopus honoretur, habeat honoris consequentiam; salva metropoli propria dignitate.* Quod in Græco contextu habetur *ἐκ τῶν τῆς ἡμετέρας ἀνορθίας*, Dionysius Exiguus vertit *honoris consequentiam*; antiqua verò Teilonis versio relata in Concilio Carthaginensi vi. i. *ordinem honoris*, id est, ut primum gradum post tres Patriarchas, de quibus actum canone sexto, Hierosolymorum Episcopus obtineat. Si Concilium curam ordinis gessit in assignando hujus Episcopi loco, intelligere nos oportet id actum quoque canone sexto inter priores Patriarchas, ita ut ordine scripture Antiochenus sit tertius, Alexandrinus autem secundus, primus verò Romanus. Primatus ille colligitur ex ipsis verbis canonis; quæ Romanum Episcopum velut exemplar constituunt ejus auctoritatis quæ Episcopo Alexandrino confirmatur in Ægypto. Certa enim & recepta est illa regula, quam proposuit Aristoteles, quod primum est in unoquoque genere, exemplar esse ceterorum quæ genere illo comprehenduntur. Quare verè Leo I. Anatolio CP. exprobravit quod secundum gradum dignitatis Alexandrino Episcopo & tertium Antiocheno contra Nicænos canones auferre conaretur: *Dolce etiam in hoc dilectionem tuam esse prolapsam ut sacratissimas Nicænorum canonum constitutiones conararis infringere; tanquam opportunè se tibi hoc tempus obtulerit, quo secundæ honoris privilegium sedes Alexandrina perdidit, & Antiochena Ecclesia proprietatem tertie dignitatis amiserit.*

V. Itaque cum primus dignitatis locus perspicue à Nicæna synodo deferatur Ro-

Concil. Chalced. Act. xxi.

Can. vi. Synod. Episcopo Romæ prævilius esse.

can. vi. Synod. Chalced. Act. xxi.

Act. vi. Synod. Carth. Act. vi. i.

Act. vi. Synod. Carth. Act. vi. i.

Act. vi. Synod. Carth. Act. vi. i.